

ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 336.02
JEL Classification: E410

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ФІНАНСОВОЇ ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

©2022 ПОПЕЛО О. В., ХОЛЯВКО Н. І., ДУБИНА М. В., ТАРАСЕНКО А. В.

УДК 336.02
JEL Classification: E410

Попело О. В., Холявко Н. І., Дубина М. В., Тарасенко А. В.

Вплив інноваційно-інформаційних технологій фінансових установ на трансформацію фінансової поведінки домогосподарств

Статтю присвячено виявленню зміни фінансової поведінки домогосподарств і проведенню її аналізу внаслідок застосування інноваційно-інформаційних технологій фінансовими установами. У дослідженні розглянуто провідні інноваційні технології у фінансовій сфері, окреслено напрями їх застосування з позиції домогосподарств. Виявлено й охарактеризовано переваги, нові та (або) додаткові можливості, які з'являються у домогосподарств від використання фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій. Доведено, що для досягнення успіху на фінансовому ринку фінансові установи повинні швидко адаптуватися до змін у потребах споживачів та оперативно відповідати на клієнтські запити та побажання. Досліджено, що фінансовий ринок сьогодні стає більш сегментованим, його учасниками стають нові групи клієнтів, які донедавна не були пріоритетними для фінансових установ – домогосподарства з низьким рівнем доходу, молодь і підлітки, люди пенсійного віку. Доведено, що в умовах активізації та поширення фінансових технологій, домогосподарства отримують не тільки можливість долучитися до нових, розроблених для них, фінансових продуктів, послуг та інструментів, а і до нових методів, підходів, форм їх обслуговування, комунікації, взаємодії, що приводять до позитивних наслідків (стратегічного соціально-економічного ефекту). Обґрунтовано залежність успішності запровадження інноваційно-інформаційних технологій від готовності клієнтів користуватися ними завдяки володінню необхідними знаннями, вміннями, навичками, а також здатність їх компетентно й успішно застосовувати. З урахуванням факторів, які сприяють і стримують використання інноваційних технологій домогосподарствами, та таких, що впливають на їх застосування фінансовими установами, виокремлено й окреслено основні трансформації фінансової поведінки домогосподарств.

Ключові слова: фінансова поведінка домогосподарств, фінанси домогосподарств, домогосподарства, інноваційно-інформаційні технології, фінансові інновації, фінансові продукти та послуги, фінансові установи.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-105-112>

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Попело Ольга Володимирівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та державної служби, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: popelo.olha@gmail.com

Холявко Наталія Іванівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: natasha290186@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2951-7233>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2905797/nataliia-kholiavko/>

Scopus Author ID: 56912328200

Дубина Максим Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: maksim-32@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5305-7815>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2532969/maksym-v-dubyna/>

Тарасенко Артем Валерійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка» (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14035, Україна)

E-mail: avtarasenko88@gmail.com

UDC 336.02

JEL Classification: E410

Popelo O. V., Kholiavko N. I., Dubyna M. V., Tarasenko A. V. Changes in Household Financial Behavior Caused by Innovative Information Technologies of Financial Institutions

The article is aimed at identifying and analyzing changes in the financial behavior of households caused by innovative information technologies used by financial institutions. The study considers the leading innovative technologies in the financial sector and outlines areas of their application from the standpoint of households. The advantages, as well as new and/or additional opportunities arising in households due to using innovative information technologies by financial institutions are identified and characterized. It has been proven that in order to succeed in the financial market, financial institutions need to adapt quickly to changes in consumer needs and respond promptly to customer requests and desires. It has been found out that the financial market today is becoming more segmented, and among its participants are new groups of customers who until recently were not a priority for financial institutions, e.g. low-income households, young people and adolescents, retired people etc. It is also proved that in the situation when financial technologies are actively used and spread, households not only receive an opportunity to use new financial products, services and tools specially developed for them, but also to use new methods and approaches, as well as various forms of their servicing, communication and interaction leading to positive consequences (strategic socio-economic effect). It is substantiated that successful introduction of innovative information technologies depends on the customers' willingness to use them, which in its turn is conditioned by the customers' mastery of the necessary knowledge and skills, as well as their ability to apply skills competently and successfully. The main changes in the financial behavior of households are highlighted and outlined taking into account factors that promote or constrain the use of innovative technologies by households, and those that affect such use by financial institutions.

Keywords: household financial behavior, household finances, households, innovative information technologies, financial innovations, financial products and services, financial institutions.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Popelo Olha V. – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Civil Service, National University «Chernihiv Polytechnic» (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: popelo.olha@gmail.com

Kholiavko Nataliia I. – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, National University «Chernihiv Polytechnic» (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: natasha290186@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2951-7233>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2905797/nataliia-kholiavko/>

Scopus Author ID: 56912328200

Dubyna Maksym V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, National University «Chernihiv Polytechnic» (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: maksim-32@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5305-7815>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2532969/maksym-v-dubyna/>

Tarasenko Artem V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, National University «Chernihiv Polytechnic» (95 Shevchenka Str., Chernihiv, 14035, Ukraine)

E-mail: avtarasenko88@gmail.com

Вступ. На сучасному етапі розвитку економіки країни домогосподарства залишаються основними елементами економічної системи та фінансових відносин. Домогосподарства, являючи собою виняткові формування, створюють фундамент життєдіяльності суспільства кожної країни, починаючи зі створення попиту для забезпечення потреб людини та завершуючи структурним оновленням господарської діяльності та змін в її розвитку. Домогосподарства – це основні постачальники таких ресурсів, як трудові, грошові, підприємницькі тощо, які сприяють розвитку економічної системи держави. Значення домогосподарств збільшується в умовах невизначеності та перманентної нестабільності, в межах яких раціональність та ефективність їхніх рішень суттєво впливає на стійкість врівноваженого стану економіко-фінансової системи, формує напрями розподілу доходів та їх застосування, вартість ресурсів, заощаджень та їх інвестування тощо.

Сучасні вітчизняні економічні умови визначаються підвищенням рівня ймовірностей та ризиків, які нині передусім пов'язані з веденням активних військових дій на території нашої країни та значними руйнуваннями та втратами. За таких обставин саме домогосподарства схильні до подібних ризиків, оскільки вони як суб'єкти економіки є безпосередніми учасниками ринку фінансових послуг, а також інших економічних видів діяльності та впливають при цьому на формування виробничого потенціалу та економічні результати. Характер вказаних призначень домогосподарств значно залежить від моделі їхньої поведінки, що утворюється на основі факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Впродовж останніх років одним із найголовніших факторів, які впливають на фінансову поведінку домогосподарств, став розвиток, поширення та застосування численних інноваційних та інформаційних технологій фінансовими установами як у світі, так і в Україні.

Сьогодні за таких умов великого значення для домогосподарств набувають нові можливості, пов'язані із застосуванням фінансовими установами сучасних інноваційно-інформаційних технологій. Їх використання спрямоване на полегшення, пришвидшення, покращення процесу отримання фінансових продуктів та послуг домогосподарствами та приводить до зміни їхньої фінансової поведінки.

Саме розуміння цього і визначає актуальність цього дослідження, яке спрямоване на проведення діагностики змін фінансової поведінки домогосподарств унаслідок розвитку та використання сучасних інноваційно-інформаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різномісним аспектам, які пов'язані з дослідженням фінансів та фінансової поведінки домогосподарств, присвячені наукові доробки таких закордонних учених, як З. Боді, Дж. М. Кейнс, А. Маршалл, Р. Мертон, Дж. Мінсер, Ф. Модільяні, Р. Поллак, Д. Рікардо, П. Самуельсон, А. Сміт, Дж. Тобін, М. Фрідмен, Дж. Хікс, Дж. Ходжсон, У. Шарп, Т. Шульц та ін. Також серед вітчизняних дослідників, які вивчали зазначені питання, слід виокремити таких, як В. Андрущенко, В. Базилевич, О. Ватаманюк, Д. Дмитренко, Т. Єфременко, О. Драган, С. Захарін, Т. Кізіма, О. Кузик, Л. Лисяк, С. Панчишин, М. Руда, Ю. Станкевич, В. Федосов, М. Фоміних, О. Чорна, В. Шевалдіна, С. Шкарлет тощо.

Значний внесок у дослідження процесу розвитку та застосування фінансовими установами інноваційно-інформаційних та фінансових технологій здійснили такі закордонні та вітчизняні науковці, як С. Ванг, З. Вен, С. Єгоричева, М. Жанг, О. Золотарьова, І. Карчева, А. Косба, К. Леонг, А. Мілер, А. Сунг, Дж. Фан, А. Чекал тощо.

Виділення невиділених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість праць вітчизняних і закордонних вчених із зазначеної проблематики, питання впливу інноваційно-інформаційних технологій фінансових установ на трансформацію фінансової поведінки домогосподарств потребує подальшого вивчення та аналізу.

Метою цієї статті є здійснення аналізу сучасних змін фінансової поведінки домогосподарств в Україні у результаті впливу інноваційно-інформаційних технологій.

Відповідно до мети дослідження було поставлено такі завдання:

- провести аналіз основних інноваційно-інформаційних технологій, які використовують фінансові установи та надання їх узагальнюючої характеристики;
- дослідити переваги, можливості, наслідки та результати застосування фінансовими установами сучасних інноваційно-інформаційних технологій, які впливають на фінансову поведінку домогосподарств;
- виявити зміни та здійснити аналіз фінансової поведінки домогосподарств за рахунок фінансових інновацій.

Методологія. Для досягнення поставленої мети та сформульованих завдань було застосовано такі загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання: аналіз, син-

тез, систематизації, узагальнення тощо, використання яких дало змогу здійснити вивчення провідних інформаційно-інноваційних технологій, які запроваджують на сучасному етапі розвитку фінансові установи та з'ясувати їхній вплив на фінансову поведінку домогосподарств. Крім цього, для виявлення рівня забезпеченості домогосподарств мережею Інтернет був використаний статистичний метод, а для формулювання переваг, можливостей та наслідків, які отримують домогосподарства від впровадження фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій та виявлення змін фінансової поведінки домогосподарств під їх впливом, – графічний метод.

Виклад основного матеріалу. Фінансова поведінка домогосподарств визначається як система реакцій окремих особистостей або сукупності населення відносно надання послуг на фінансовому ринку, які являють собою акумулювання, перерозподіл та інвестування наявних грошових коштів. Сучасні дослідження фінансової поведінки присвячені визначенню розподілу фінансових ресурсів залежно від часових проміжків, а також впливу різноманітних чинників, на кшталт соціальних, національних, психологічних тощо, на фінансову поведінку груп населення та застосування результатів для забезпечення стійкого економічного зростання.

Вивчення фінансів та фінансової поведінки домогосподарств включає в себе також дослідження актуальних викликів та зростання можливостей, які стають доступними для населення через інноваційні технології [8].

На сучасному етапі розвитку економічної системи спостерігається стрімке застосування інноваційно-інформаційних технологій, зокрема у фінансовій сфері. Подібне швидке поширення інформаційних можливостей здійснює суттєвий вплив на фінансову поведінку домогосподарств як економічних суб'єктів, які являють собою або самостійне господарство окремого індивіду, або групи людей, що живуть разом та мають загальне господарство.

Відповідно до мети та завдань цього дослідження необхідно розглянути сучасні інноваційно-інформаційні технології, які використовують фінансові установи.

Відзначимо, що до суттєвих змін фінансової поведінки домогосподарств у сучасних умовах здатні передусім привести кардинальні інновації. Зародженням нового періоду фінансових інновацій слід вважати застосування, по-перше, платіжної карти, що дала поштовх для розвитку та поширення інноваційно-інформаційних технологій у фінансовій сфері й формування фінансовими установами клієнтоорієнтованих стратегій, а по друге, запровадження терміналів самообслуговування та банкоматів – комп'ютеризованих пристроїв, що надають домогосподарствам доступ до фінансових операцій поза фінансовими установами, зокрема, для зняття готівкових коштів [10].

Зазначені технології слід розглядати як перехідний момент між традиційним та дистанційним форматами обслуговування домогосподарств. Наступним етапом розвитку та запровадження інноваційно-інформаційних технологій є надання фінансовими установами послуг безкарткових та безготівкових розрахунків за допомогою мобільних застосунків, поширення та популярність яких дедалі зростає [3; 7].

Застосування фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій також проявляється у використанні ними робототехніки, тобто роботів у певних процесах операційної діяльності. Зокрема, під час роботи з клієнтами в телефонному режимі, що прискорює обслуговування та покращує його якості. До того ж роботизація в діяльності фінансових установ сприяє зменшенню впливу людського фактору та людської емоційності.

Інноваційно-інформаційні технології, які застосовуються фінансовими установами, надають можливість постійного доступу домогосподарствам до фінансових послуг, застосовуючи останнім часом такі онлайн-медіа, як Google Hangouts, Facebook Messenger тощо для встановлення зв'язку з клієнтами.

Інноваційно-інформаційні технології, що використовують фінансові установи, останнім часом спрямовані на індивідуалізацію та персоналізацію клієнтів, що пов'язано із суттєвими структурними трансформаціями в характері потреб споживачів. Проведені дослідження свідчать, що 69 % клієнтів мають бажання отримувати фінансові послуги без витрат часу на їх вивчення та адміністративний супровід під час відвідування відділень, проте при цьому послуги повинні відповідати індивідуальним потребам споживачів [9]. Таким чином, для досягнення успіху на фінансовому ринку фінансові установи повинні швидко адаптуватися до змін у потребах споживачів та оперативно відповідати на клієнтські запити та побажання. Для цього фінансові організації розробляють та запроваджують нові продукти та послуги, методи комунікацій, продажів, обслуговування тощо.

Фінансовий ринок сьогодні стає більш сегментованим, його учасниками стають нові групи клієнтів, які донедавна не були пріоритетними для фінансових установ – домогосподарства з низьким рівнем доходу, молодь та підлітки, люди пенсійного віку. Отже, стандартизовані продукти та послуги дедалі втрачають свою актуальність, на зміну їм приходить індивідуальний підхід.

Інноваційно-інформаційні технології, які застосовують у своїх діяльності фінансові установи, зробили акту-

альним та перспективним напрямком надання фінансових послуг без прямої їх участі. Це стало можливим завдяки компаніям, що отримали назву FinTech, вони займаються розробкою інновацій та пропонують використання своїх продуктів за найкращими умовами. Прикладами таких розробок є програми з управління доходами та витратами (дозволяють розподіляти витрати за статтями за певні періоди), бюджетування та заощаджень (дозволяють розрахувати суму заощаджень, яку слід встановити залежно від доходу користувача, а також формуються пропозиції варіантів їх вкладу).

До інноваційно-інформаційних технологій банківських фінансових установ нині належать: інтернет-банкінг, мобільний банкінг, СМС-банкінг та телефонний банкінг, з яких два останніх поступово перестають бути актуальними через перманентне збільшення користувачів мережі Інтернет (табл. 1) [5; 6]. Так, аналіз інформаційно-комунікаційного забезпечення та комп'ютеризації домогосподарств за останні шість років показує стійку тенденцію до збільшення кількості тих з них, які отримують доступ до мережі Інтернет як зі стаціонарних пристроїв (зростання майже на 30 %), так і з мобільних телефонів (зростання більше ніж у 4,5 раза).

При цьому частка домогосподарств, які використовують Інтернет з метою отримання фінансового обслуговування, за вказаний період зростає більше ніж у 4 рази і становить більше третини від усієї їх кількості [5; 6].

Інтернет-банкінг надає клієнтам доступ до власних рахунків та фінансових операцій за допомогою мережі Інтернет через сайт фінансових установ без обмежень у часі та без будь-яких додаткових застосунків [1; 4; 10]. Мобільний банкінг надає домогосподарствам усі можливості інтернет-банкінгу, при цьому доступ до власного рахунку та фінансових операцій відбувається за наявності смартфона або планшета та мобільного застосунку на них через мережу Інтернет, яку забезпечує оператор мобільного зв'язку [1; 10]. Дослідження, проведені Mastercard, показали, що 87 % вітчизняних споживачів обирають смартфони для здійснення оплати, а 67 % населення застосовують онлайн-

Таблиця 1

Забезпеченість домогосподарств мережею Інтернет

Показник	Рік					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Частка домогосподарств, які мають доступ до Інтернету вдома, %	50,7	54,0	59,8	61,5	65,8	79,2
Частка осіб, які повідомили, що за останні 12 місяців користувалися послугами Інтернет, % у тому числі з метою:	49,1	53,0	58,9	62,6	70,1	75,5
▪ банківського обслуговування, %;	8,5	12,6	13,8	17,9	21,0	36,2
▪ замовлення (купівлі) товарів та послуг, %	11,2	14,8	16,4	17,5	16,7	20,7
у тому числі за місцем користування:						
▪ вдома, %;	91,7	92,9	93,0	92,4	90,0	85,0
▪ у будь-якому місці через мобільний телефон, %	16,5	20,8	31,0	45,9	55,5	79,4

Джерело: [5; 6].

банкінг через застосунок на смартфоні [2], отже, мобільний банкінг стає більш популярним.

До спільних характерних рис зазначених технологій можна віднести надання фінансових послуг поза традиційними відділеннями фінансових установ за рахунок самообслуговування на основі налагодження різноманітних каналів комунікації, що пришвидшує процес обслуговування, не прив'язує до місця обслуговування та знижує вплив людського фактору, не потребуючи при цьому нових спеціальних пристроїв та обладнання.

Також до інноваційних технологій небанківських фінансових установ належить Digital-страхування, яке дозволяє споживачам отримати своєчасну інформацію про зміни та оновлення у функціонуванні страхових компаній та їхній політиці.

Актуальним нині є використання фінансовими установами хмарних технологій, які дають їм змогу долучати до процесів підтримки програмного забезпечення спеціалізовані сторонні організації та оптимізувати за рахунок цього свою діяльність. А також застосування технологій Big Data, які дозволяють фінансовим установам збирати інформацію про клієнтів, проводити їх оцінку та сегментувати за різними критеріями та ознаками.

Використання фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій дозволяє говорити про фінансову інклюзію, яка полягає в наданні фінансовими установами фінансових послуг поза своїми межами, що сприяє залученню тих домогосподарств та їхніх представників, які ще не були ними охоплені. Фінансова інклюзія включає в себе банківську сферу, різноманітні платіжні сервіси, продукти страхування, накопичення тощо.

При цьому успішність запровадження інноваційно-інформаційних технологій залежить від готовності клієнтів користуватися ними, завдяки володінню необхідними знаннями, вміннями, навичками, а також здатність їх компетентно та успішно застосовувати.

Усе це формує фінансову грамотність домогосподарств як споживачів фінансових продуктів та послуг, від рівня якої залежить отримання зиску від власних грошових засобів, захищеність від певних випадковостей, зниження ризику, економія при обслуговуванні та здійсненні оплати, уникнення фінансового шахрайства та зловживань тощо.

З огляду на вищезазначене, домогосподарства повинні прагнути підвищувати рівень своєї фінансової грамотності з метою долучення до інноваційно-інформаційних технологій фінансових установ та отримання від цього переваг та вигід.

Отже, проведений аналіз інноваційно-інформаційних технологій, які використовуються фінансовими установами, дає змогу виокремити певні переваги та нові можливості, що отримують домогосподарства та які впливають на їхню фінансову поведінку (рис. 1).

Процес використання фінансовими установами сучасних інноваційно-інформаційних технологій включає в себе не тільки появу нових фінансових продуктів та послуг, застосування новітніх фінансових інструментів, а та-

кож і нових методів роботи з клієнтами, їх обслуговування, тобто різноманітні інновації, що дозволяють отримати позитивний стратегічний соціально-економічний ефект, аспекти якого зазначені на рис. 2.

Таким чином, на основі розглянутих сучасних інноваційно-інформаційних технологій, факторів, які впливають на їх використання фінансовими установами, та факторів, що сприяють та стримують застосування фінансових інновацій домогосподарствами, а також з урахуванням переваг, можливостей та наслідків їх застосування для домогосподарств, окреслена зміна фінансової поведінки останніх (рис. 3).

Отже, аналіз зміни фінансової поведінки домогосподарств у результаті використання фінансовими установами сучасних інноваційно-інформаційних технологій, дозволяє виявити такі основні тенденції цього процесу:

- надання домогосподарствами переваги безготівковим розрахункам та дистанційному формату їх обслуговування;
- долучення до отримання фінансових послуг на фінансовому ринку нових представників домогосподарств (підлітків, людей пенсійного віку);
- перехід домогосподарств до індивідуалізації власних потреб та персоналізації фінансових послуг, які вони отримують;
- активізація кредитних та депозитних операцій домогосподарств;
- підвищення інвестиційної активності домогосподарств, що виступають як приватні непрофесійних інвестори;
- перехід домогосподарств до більш високого рівня раціоналізації процесу розподілу власних коштів на основі проведення розрахунків;
- підвищення рівня фінансової грамотності домогосподарств.

Висновки. Отже, у статті обґрунтовано, що використання фінансовими установами сучасних інноваційно-інформаційних технологій викликають зміни у фінансовій поведінці домогосподарств. У межах цього дослідження було розглянуто інноваційні технології, які застосовуються фінансовими організаціями, що дало змогу виокремити переваги та нові або додаткові можливості, які отримують домогосподарства від їх запровадження. Виокремлено такі аспекти позитивного стратегічного соціально-економічного ефекту, що розглядається як результат використання фінансовими організаціями інновацій у фінансовій сфері, як структурний, функціональний, соціальний, економічний та інноваційно-технологічний та надана їх характеристика. Проаналізовано та окреслено фактори впливу на інтенсивність застосування домогосподарствами, а також фінансовими установами інноваційних технологій, з урахуванням яких виявлено зміни фінансової поведінки домогосподарств та проведено їх аналіз.

Дане дослідження виконується в рамках наукового проекту «Трансформація поведінки домогосподарств на ринку фінансових послуг в умовах цифровізації» за підтримки Міністерства освіти і науки України.

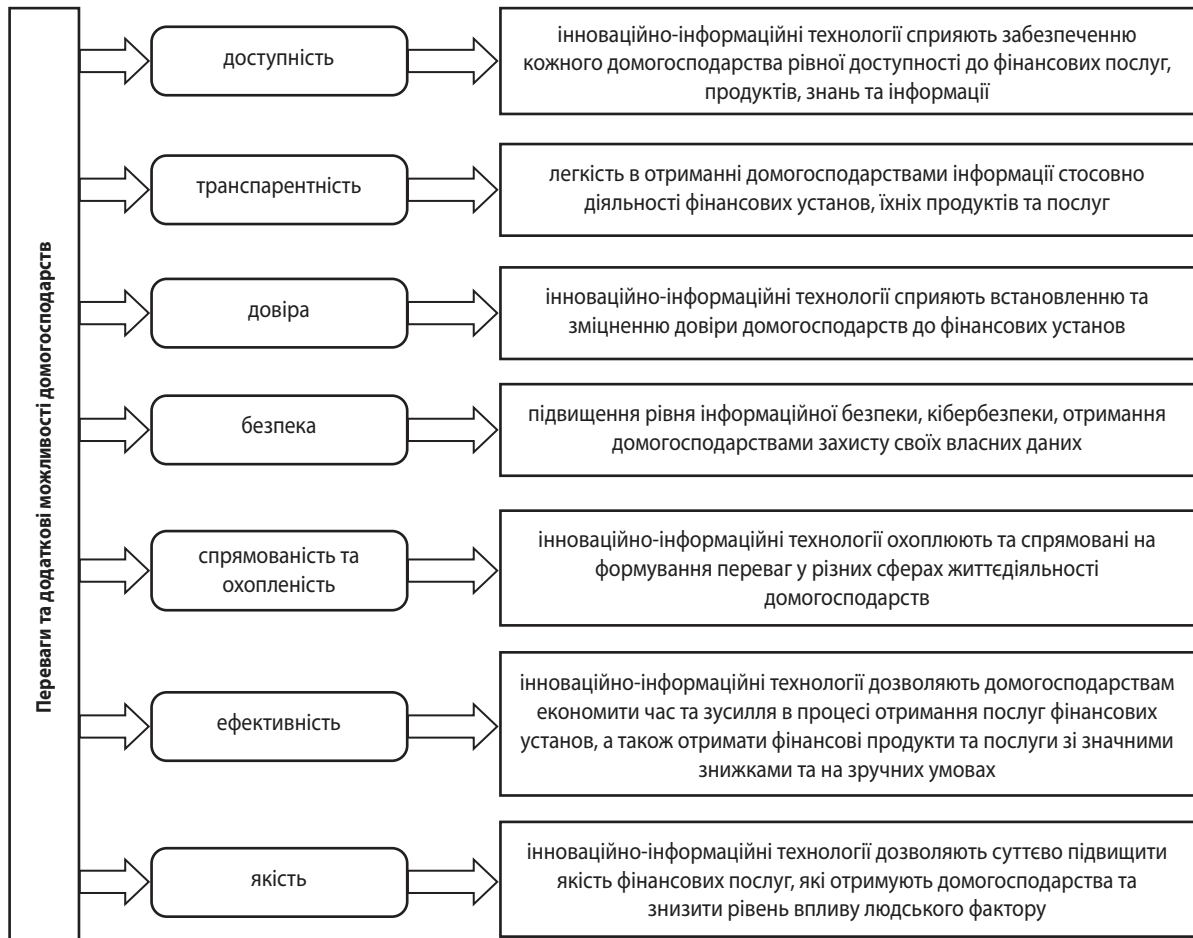

Рис. 1. Переваги та можливості, що отримують домогосподарства від застосування фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій

Джерело: розроблено авторами.

ЛІТЕРАТУРА

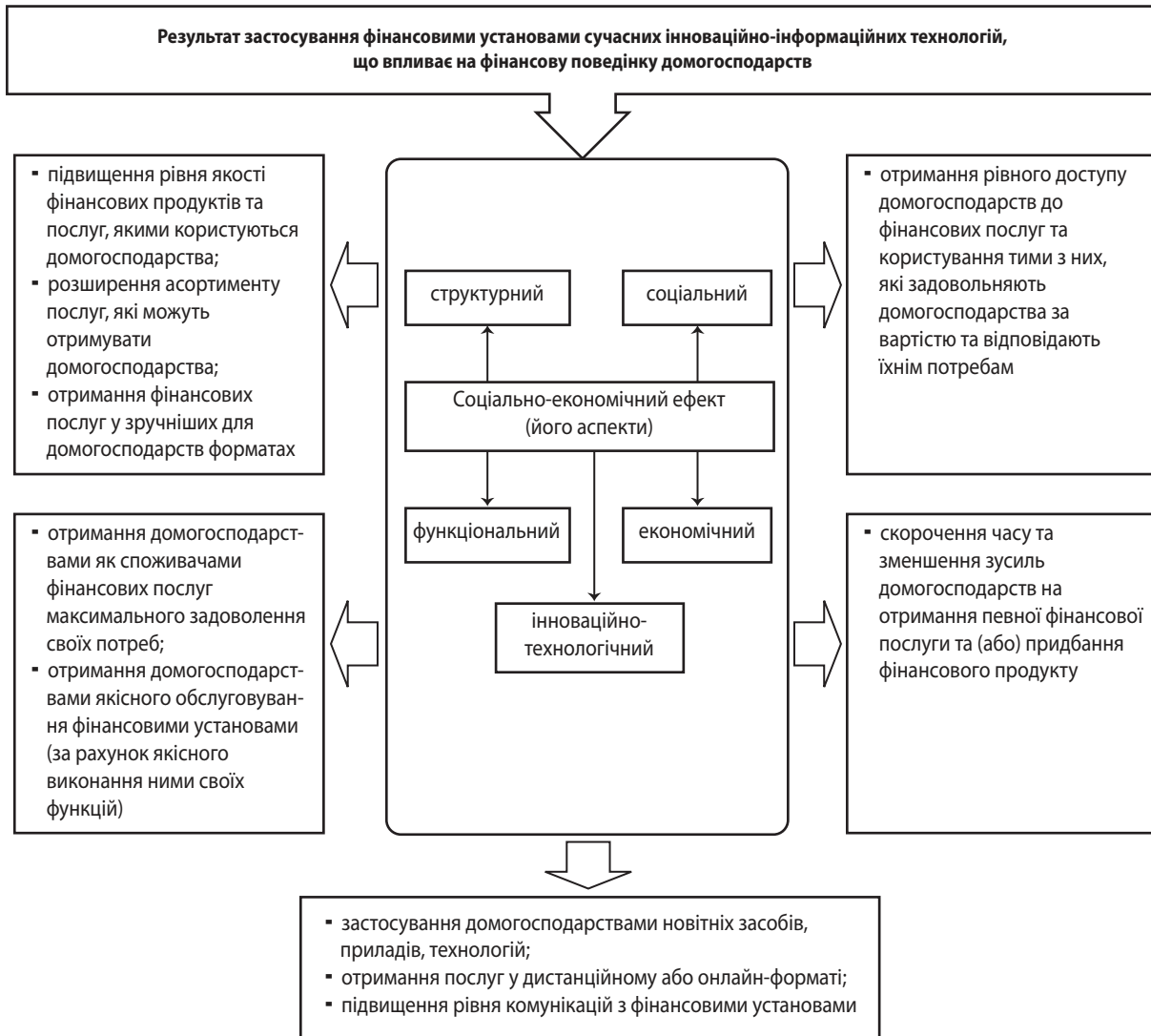
- Голук В. Я. Інтернет-банкінг та особливості його використання в Україні. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2018. № 12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/323531754.pdf>
- Дослідження Mastercard. URL: <https://newsroom.mastercard.com/eu/uk/press-releases/digitalization-trust-survey/>
- Дубина М., Попело О., Тарасенко О. Інституційні трансформації фінансової системи України в умовах розвитку цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1 (25). С. 91–110.
- Кучанський О. Ю. Перспективи розвитку в Україні систем дистанційного банківського обслуговування клієнтів. *Управління розвитком складних систем*. 2015. № 23 (1). С. 115–119.
- Статистичний щорічник України за 2019 рік / за ред. І. Вернера. Київ : Державна служба статистики України, 2019. 463 с.
- Статистичний щорічник України за 2020 рік / за ред. І. Вернера. Київ : Державна служба статистики України, 2019. 453 с.
- Шкарлет С. М., Дубина М. В. Світові тенденції розвитку InsurTech на ринку фінансових послуг // Стратегічні засади

розвитку національного господарства в умовах нестационарної економіки : кол. моногр. Чернівці : ЧНТУ, 2019. С. 85–95.

- Calvet L. E., Campbell J. Y., Sodini P. Down or out: assessing the welfare costs of household investment mistakes. *Journal of Political Economy*. 2007. Vol. 115. No. 5. P. 707–747.
- The New Digital Demand in Retail Banking. URL: <https://www.oracle.com/a/ocom/docs/dc/new-digital-demand.pdf>
- Vijayaragavan T. Modern Banking Services – A key Tool for Banking Sector. *International Journal of Commerce, Business and Management*. 2014. Vol. 3. No. 4. P. 589–594.

REFERENCES

- Calvet, L. E., Campbell, J. Y., and Sodini, P. "Down or out: assessing the welfare costs of household investment mistakes". *Journal of Political Economy*, vol. 115, no. 5 (2007): 707-747.
- "Doslidzhennia Mastercard" [Mastercard Research]. <https://newsroom.mastercard.com/eu/uk/press-releases/digitalization-trust-survey/>
- Dubyna, M., Popelo, O., and Tarasenko, O. "Instytutsiini transformatsii finansovoi systemy Ukrainy v umovakh rozvytku tsyfrovoy ekonomiky" [Institutional Transformations of the Financial System

Рис. 2. Наслідки використання фінансовими установами інноваційно-інформаційних технологій, які здійснюють вплив на фінансову поведінку домогосподарств

Джерело: розроблено авторами

of Ukraine in the Conditions of Digital Economy Development]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 1(25) (2021): 91-110.

Holiuk, V. Ya. "Internet-bankinh ta osoblyvosti yoho vykorystannia v Ukraini" [Internet Banking and Features of Its Use in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia*. 2018. <https://core.ac.uk/download/pdf/323531754.pdf>

Kuchanskyi, O. Yu. "Perspektyvy rozvytku v Ukraini system dystantsiinoho bankivskoho obsluhovuvannia kliientiv" [Prospects for the Development of Remote Banking Customer Service Systems in Ukraine]. *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, no. 23(1) (2015): 115-119.

Shkarlet, S. M., and Dubyna, M. V. "Svitovi tendentsii rozvytku InsurTech na rynku finansovykh posluh" [Global Trends in InsurTech's Development in the Financial Services Market]. In *Strate-*

hichni zasady rozvytku natsionalnoho hospodarstva v umovakh nestatsionarnoi ekonomiky, 85-95. Chernihiv: ChNTU, 2019.

Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2019 rik [Statistical Yearbook of Ukraine for 2019]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2019.

Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2020 rik [Statistical Yearbook of Ukraine for 2020]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2019.

"The New Digital Demand in Retail Banking". <https://www.oracle.com/a/ocom/docs/dc/new-digital-demand.pdf>

Vijayaragavan, T. "Modern Banking Services - A key Tool for Banking Sector". *International Journal of Commerce, Business and Management*, vol. 3, no. 4 (2014): 589-594.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2022 р.

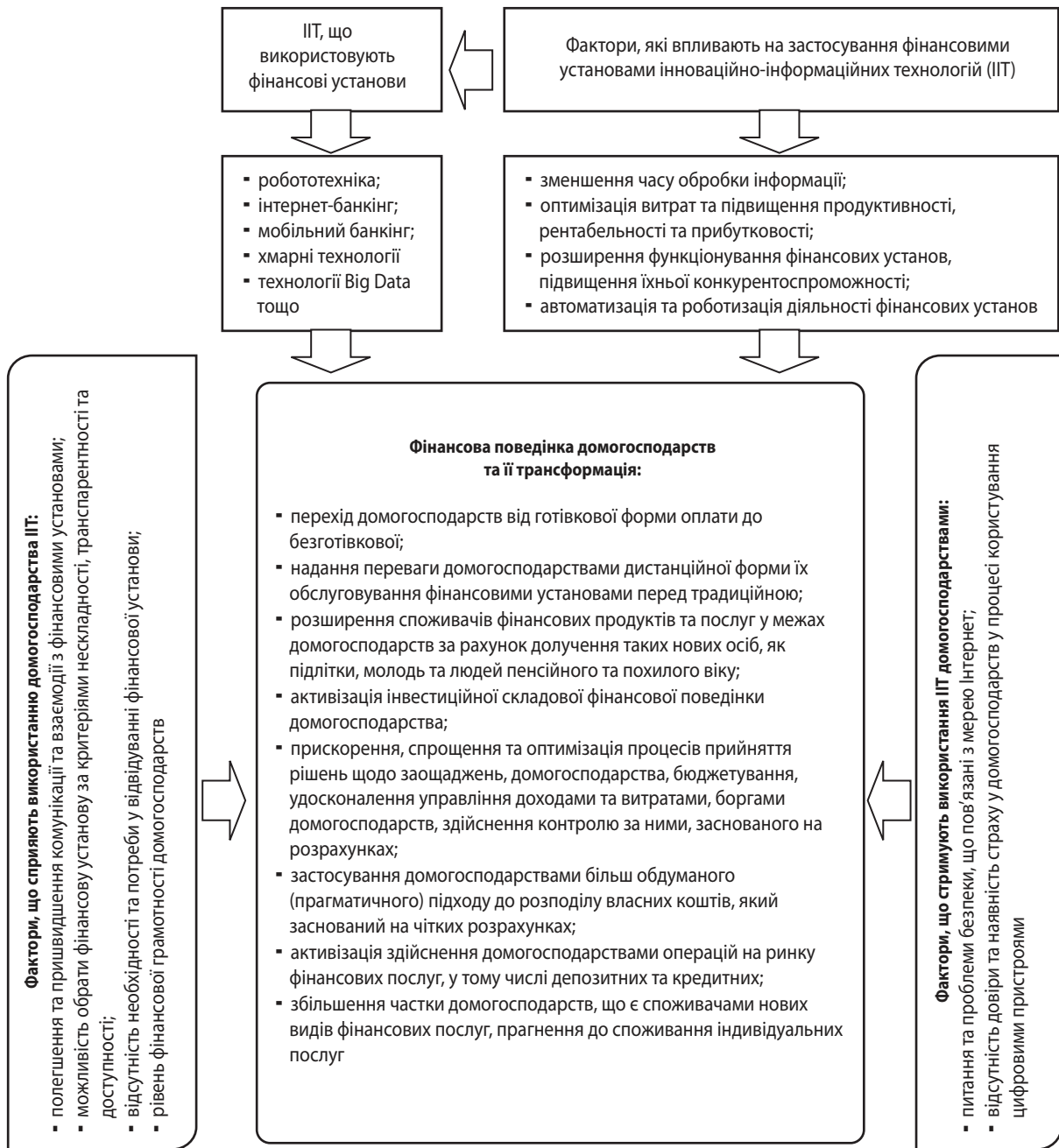

Рис. 3. Зміна фінансової поведінки домогосподарств під впливом інноваційно-інформаційних технологій, які використовують фінансові установи

Джерело: розроблено авторами